

2. Bölüm

1960–1980 Yılları Arasında Türk Sinemasında Bölge İşletmeciliği

Ahu GÜMÜŞKEMER¹

Giriş

İnsana ilişkin olan her şeyi sanatsal bir yaratılışla canlandıran dram sanatının önemi tartışmasız bir gerçektir. Tarihsel süreç içerisinde sadece tiyatrolarda izleyiciyle buluşma imkânı bulan dramatik gösterimler günümüzde sinema, televizyon ve video gibi çeşitli yollardan izleyicisine ulaşmakta, bu çeşitlilik aynı zamanda izleyici sayısında da artış sağlamaktadır. Sinema, değişik kültürlerin tanışmasını, bir araya gelmesini sağlayarak farklı yığınları birleştirerek ortak bir kültürün meydana gelmesine yol açmıştır. Kentleşme sonucunda, kendini bir topluma ait hissedemeyen, kalabalıklar arasında yalnızlığı yaşayan kişilerde de ortak bir payda oluşturmuştur. Endüstriyel açıdan da sinema; dev sanayilerin yönlendirdiği ve milyonlarca insan için gelir kaynağı olan bir sektör konumundadır. Sektör, tarihsel sürecin getirdiği teknolojik zorunlulukla büyümüş ve paralelinde birçok sektörü de beslemiştir. Küreselleşme eğilimlerinin tanımı ve amacı doğrultusunda düşünüldüğünde, sinemanın ciddi anlamda ekonomik, teknolojik ve kültürel bağımlılık yarattığı görülmektedir. Genel geçer düşünce, sinemanın ülkenin kendi kültürünü dışarıya taşıyarak, ulaştıkları ülkeleri zaman içinde kendisine öykünen bir tüketici kültür yarattığı yönündedir. Diğer sanat dallarına oranla kompleks bir yapıya sahip olan sinema, devletler açısından da güçlü bir silah ve propaganda aracı haline gelebilmektedir. Toplumsal kültürün sinemayı etkilemesinin yanında, sinema da toplumsal kültürün bileşenlerinden biridir. Türk halkı gibi köklü bir geçmişe ve kültüre sahip, yüzyıllardır bir arada yaşayan insanlardan oluşmuş toplumlarda sinema, halkın kültüründen hem beslenir hem de onu yeniden üretir. Amerika Birleşik Devletleri gibi dünyanın dört bir yanından gelen, farklı dil ve kültürlere sahip insanlardan oluşan yeni bir ülkede sinema toplumsal kültürü yaratan en önemli unsur olmuştur; özellikle göçün yoğun olduğu sinemanın sessiz döneminde bu durum daha da belirgindir.

¹ Dr. Televizyon ve radyo sunucusu

Kaynakça

- Nilgün, Abisel N. (1994). Türk Sineması Üzerine Yazılar, Ankara, İmge kitabevi.
- Engin, Ayça E. (2016). Şu Sinema Dedikleri, İstanbul, Artshop Yayıncılık.
- Bayraktar, Deniz B. (2008). Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler 7, İstanbul, Bağlam Yayınları.
- Levent, C. (2003). Erotik ve Milliyetçi Bir İkon: Karaoğlan, İstanbul, Oğlak Yayınları-Maceraperest çizgiler.
- Salih, Diriklik S. (1977). “ Türk Sinemasında Ekonomik Bağımlılıklar”, Mutlak Fikir Estetiği ve Sinema, Mayıs 1977, sayı 2.
- Erkılıç, H. (2003). Türk Sineması'nın Ekonomik Yapısı ve Bu Yapının Sinemaya Etkileri, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlilik Tezi, İstanbul.
- Burçak, Evren B. (2012). Abdurrahman Keskiner, Adana, Altın Koza A.Ş.
- Burçak, Evren B. (1997). Değişimin Dönemecinde Türk Sineması, İstanbul, Antrakt Yayınları.
- Salih, Gökmen S. (1973). Bugünkü Türk Sineması, İstanbul, Fetih Yayınevi.
- İşığın, İ. A. (2003). “1970'lerden 1990'lara Türkiye'de Sinema Endüstrisi”, Yeni Film, sayı 2.
- Kırel, S. (2005). Yeşilçam Öykü Sineması, İstanbul, Babil Yayınları.
- Özgüç, A. (1988). Arkadaşım Yılmaz Güney, İstanbul, Broy Yayınları.
- Kıraç, R. (2017). Hürrem Erman İzlenmemiş Bir Yeşilçam Filmi, İstanbul, H2O Kitap.
- Vadullah Taş V. (2009). Memduh Ün Filmlerini Anlatıyor, İstanbul, Kabalıcı Yayınevi.
- Selda Alkor ile 13.09.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Yılmaz Atadeniz ile 15.03.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Şükrü Avşar ile 18.10.2016 tarihinde Levent'te Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Engin Ayça ile 08.03.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Burçak Evren ile 09.09.2016 tarihinde Kadıköy'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Serdar Gökhan ile 15.06.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Agâh Özgüç ile 26.07.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Necip Sarıcı ile 24.06.2011 tarihinde Mecidiyeköy'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Jak Şalom ile 22.09.2016 tarihinde Kadıköy'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.
- Ülkü Erakalın ile 17.05.2011 tarihinde Taksim'de Ahu Gümüşkemer'in yaptığı görüşme.